



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 353/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, proti uzneseniam Okresného súdu Komárno č. k. 13 C 18/2021-238 z 15. decembra 2021 a č. k. 13 C 18/2021-256 z 3. marca 2022 takto

### **r o z h o d o l :**

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e** .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu**

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 18/2021-238 z 15. decembra 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom“) a uznesením č. k. 13 C 18/2021-256 z 3. marca 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie sudcu“). Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom. Súčasne požaduje, aby ústavný súd podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia sudcu okresného súdu.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že žalobcovia v 1. a 2. rade sa v konaní vedenom okresným súdom domáhajú proti sťažovateľke zaplataenia náhrady škody v sume 6 732,42 eur s príslušenstvom.

3. Napadnutým uznesením vyšší súdny úradník v súlade s § 79 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) vyhovel návrhu žalobcov a pripustil, aby do konania na ich strane pristúpil ďalší subjekt, ktorý so vstupom do konania súhlasil.

4. Proti predmetnému uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú sudca okresného súdu napadnutým uznesením zamietol z dôvodu, že bola podaná neoprávnenou osobou. V odôvodnení zdôraznil, že ak má do konania na strane žalobcu pristúpiť ďalší subjekt, je potrebný len návrh žalobcu a súhlas toho, kto má ako ďalší žalobca na jeho strane pristúpiť, pričom súhlas žalovaného alebo osoby vstupujúcej do konania na základe návrhu žalobcu na strane žalovaného sa nevyžaduje. Z uvedeného podľa názoru okresného súdu vyplýva, že sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o pristúpení ďalšieho subjektu na strane žalobcu podala neoprávnená osoba, keďže sťažovateľka ako žalovaná neurčuje okruh strán sporu a nie je ani oprávnená podať návrh na pristúpenie ďalšieho subjektu či už na strane žalobcu alebo žalovaného.

## II.

### Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutým uzneseniam okresného súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že:

- a) Civilný sporový poriadok umožňuje súdu zamietnuť sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka len z jediného zákonného dôvodu, ktorým je jej nedôvodnosť. Ak sudca okresného súdu napriek tomu jej sťažnosť zamietol, hoci konštatoval, že bola podaná neoprávnenou osobou, rozhodol „*neprípustným spôsobom*“,
- b) neobstojí tvrdenie okresného súdu, že sťažovateľka nie je stranou sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté,
- c) namietané uznesenia okresného súdu nie sú dostatočne odôvodnené, pretože z nich nevyplýva, z akého dôvodu okresný súd vyhovel návrhu žalobcov na pristúpenie ďalšieho subjektu, keďže § 79 CSP poskytuje súdu len možnosť, a nie povinnosť povoliť vstup ďalšej osoby do konania,
- d) postupom okresného súdu jej bola „*odňatá možnosť účinného prostriedku nápravy*“.

## III.

### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

#### III.1. K namietanému porušeniu označených práv podľa dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu:

6. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019). K iným dôvodom, ktoré môžu

zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

7. Sťažovateľka vo vzťahu k namietanému uzneseniu sudcu namieta, že jej sťažnosť bola zamietnutá ako podaná neoprávnenou osobou napriek tomu, že Civilný sporový poriadok umožňuje sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka zamietnuť len v prípade, ak sudca dospeje k záveru, že je nedôvodná. Sudca okresného súdu preto podľa sťažovateľky o jej sťažnosti rozhodol „*neprípustným spôsobom*“, pričom svoje rozhodnutie ani náležite neodôvodnil. Nedostatkom riadneho odôvodnenia trpí podľa sťažovateľky aj uznesenie vyššieho súdneho úradníka.

8. Je možné prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky, že Civilný sporový poriadok explicitne upravuje len dva spôsoby rozhodnutia o sťažnosti. Podľa § 250 CSP môže sudca sťažnosť zamietnuť v prípade, ak je nedôvodná, alebo uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušiť alebo zmeniť, ak je podaná sťažnosť dôvodná. Aj pri rozhodovaní o sťažnosti je však dôvod na to, aby konajúci súd skúmal, či sú dané procesné predpoklady, aby o nej vôbec mohol rozhodnúť. Tieto predpoklady sú v konečnom dôsledku aj vyjadrené v právnej úprave regulujúcej inštitút sťažnosti, keďže Civilný sporový poriadok stanovuje, že (i) sťažnosť možno podať len proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, ktoré treba doručiť, (ii) nemožno podať sťažnosť len proti dôvodom uznesenia, (iii) sťažnosť môže podať len ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané, (iv) sťažnosť sa podáva v lehote 15 dní a (v) sťažnosť musí mať predpísané náležitosti. Z týchto ustanovení možno vyvodiť aj to, že sťažnosť môže podať len určitá osoba, konkrétne ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané (§ 240 CSP), a teda iná osoba je osobou neoprávnenou. Civilný sporový poriadok však výslovne neupravuje situáciu, ako má súd rozhodnúť v prípade, keď je sťažnosť podaná neoprávnenou osobou, teda osobou nespĺňajúcou podmienky hypotézy § 240 CSP. Odborná literatúra v takom prípade zastáva názor, že také podanie nevyvoláva žiadne procesné účinky a postačí, ak sa s touto skutočnosťou súd vysporiada v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej (bližšie pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016. s. 886 a 887).

9. Ústavný súd považuje právny názor okresného súdu, že sťažovateľka nebola aktívne procesne legitimovaná na podanie sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, za ústavne udržateľný, pričom okresný súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil dôvody, na ktorých založil svoj záver o zamietnutí jej sťažnosti. Uznesenie vyššieho súdneho úradníka totiž evidentne nebolo vydané v neprospech sťažovateľky, keďže ním bolo rozhodnuté o návrhu žalobcov na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na ich strane (§ 79 CSP). Z dispozičného princípu pritom vyplýva, že zodpovednosť za stanovenie okruhu subjektov konania má len žalobca a okresný súd tak o pristúpení ďalšieho subjektu rozhoduje výlučne na jeho návrh. Súhlas žalovanej strany sa nevyžaduje. S ohľadom na to, že sťažovateľka nebola oprávnenou osobou na podanie sťažnosti, nebolo ani povinnosťou okresného súdu reagovať na jej v sťažnosti predstretú námietku. V tomto smere preto nie je ani sťažnostná argumentácia týkajúca sa nedostatku odôvodnenia namietaného uznesenia opodstatnená. Aj keď sám okresný súd konštatoval, že podanie sťažnosti neoprávnenou osobou nevyvoláva žiadne procesné účinky, a bolo by preto postačujúce, ak by sa s touto skutočnosťou vysporiadal v meritornom rozhodnutí, nemožno

mu z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť, ak napriek tomu o sťažnosti sťažovateľky rozhodol samostatným uznesením.

10. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte dodáva, že prístup k súdu nie je neobmedzený, domáhať sa ho možno len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (čl. 51 ods. 1 ústavy). Podmienky prístupu k súdnej ochrane práv sú limitované aj prostredníctvom určenia oprávnených osôb na podávanie návrhov a opravných prostriedkov (resp. prostriedkov procesnej obrany).

11. Pokiaľ ide o ústavnou sťažnosťou atakované rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd považoval za podstatné, že vadu tohto procesného uznesenia je možné napadnúť v ďalšom štádiu konania postupom podľa § 365 ods. 2 CSP. Podľa predmetného ustanovenia je možné odvolanie proti rozsudku vo veci samej odôvodniť tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie (proti ktorému odvolanie nie je prípustné), ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia vo veci samej, má vady uvedené v § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP. Za predpokladu, že sa v odvolacom konaní preukáže vada predmetného uznesenia súdu prvej inštancie, resp. vada konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jej vplyv na meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie, odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 2 CSP zruší rozhodnutie vo veci samej aj jemu predchádzajúce procesné uznesenie.

12. Navyše, ústavnému súdu nie je zrejmé, čo sa sťažovateľka snaží svojou ústavnou sťažnosťou dosiahnuť, pretože predmetné rozhodnutie, ktorým vyšší súdny úradník vyhovel návrhu žalobcov na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na ich strane sa netýka subjektívnych práv či povinností sťažovateľky, teda medzi napadnutým uznesením a namietaným porušením práva na spravodlivé súdne konanie absentuje príčinná súvislosť.

13. Keďže ústavný súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej konformite napadnutých uznesení okresného súdu, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľky na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej uplatňovanie práva vplyvajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie ESLP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozhodnutie ESLP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131). Z citovanej judikatúry ESLP vyplýva zrejmá súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje (obdobne napr. III. ÚS 176/2015, III. ÚS 177/2020, I. ÚS 449/2020).

15. Vzhľadom na to, že ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti vylúčil porušenie sťažovateľkou namietaného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohol konštatovať ani porušenie práva podľa čl. 13 dohovoru. Aj v tejto časti preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

### III.2. K aplikovateľnosti charty:

16. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti dospel ústavný súd, aj pokiaľ ide o tú jej časť, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie práva podľa čl. 47 charty, pretože predmetné ustanovenie charty nie je na vec sťažovateľky aplikovateľné *ratione materiae*.

17. Podľa čl. 51 ods. 1 charty ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie.

18. Podľa čl. 52 ods. 7 charty súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty.

19. Z citovaných ustanovení charty vyplýva, že čl. 47 charty je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod 2007/C303/02, ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88, Wachauf, EU:C:1989:321; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci C-260/89, ERT, EU:C:1991:254; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96, Annibaldi, EU:C:1997:631). Súdny dvor Európskej únie potvrdil svoju judikatúru týmto spôsobom: „Navyše, je potrebné si uvedomiť, že požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv v právnom poriadku Spoločenstva sú rovnako záväzné pre členské štáty, pokiaľ vykonávajú právne akty Spoločenstva...“ (rozsudok z 13. 4. 2000 vo veci C-292/97, Kjell Karlsson a i., EU:C:2000:202, bod 37).

20. Podľa názoru ústavného súdu, prihliadajúc na citované ustanovenia charty, ako aj na vysvetlivky k charte ako nástroj výkladu, je aplikácia charty v posudzovanej veci vylúčená. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na obmedzenú vecnú pôsobnosť charty ako ďalšieho katalógu ochrany základných práv. Členské štáty Európskej únie sú totiž ustanoveniami charty viazané len v situáciách, keď vykonávajú právo Únie. Súdny dvor Európskej únie pritom vymedzil zásadné kritéria pre účely posúdenia, či vnútroštátna právna úprava predstavuje vykonávanie práva Únie v zmysle čl. 51 charty, konkrétne „... či je cieľom predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy prebrať ustanovenie práva Únie, povahu tejto právnej úpravy a či táto právna úprava sleduje iné ciele než tie, ktoré zahŕňa právo Únie, hoci je spôsobilá nepriamo zasahovať do tohto práva, ako aj či existuje osobitné ustanovenie práva Únie v tejto oblasti spôsobilé do neho zasiahnuť“ (rozsudok z 8. 11. 2012 vo veci C-40/11, Iida, EU:C:2012:691, bod 79).

21. Po preskúmaní aplikovateľnosti charty v súlade s čl. 51 ods. 1 charty, ako aj súvisiacej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie dospel ústavný súd k záveru, že v prípade sťažovateľky nie je charta aplikovateľná, čo znamená, že ochrana poskytovaná čl. 47 charty nie je pre sťažovateľku dostupná. Navyše, osobitne je potrebné poukázať na skutočnosť, že sťažovateľka ani len náznakom v ústavnej sťažnosti neuviedla a neobjasnila, z akého dôvodu sa v prejednávanej veci domáha ochrany aj prostredníctvom čl. 47 charty.

22. Aj v tejto časti bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

### **III.3. K návrhu na odklad vykonateľnosti:**

23. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti taktiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia sudcu okresného súdu.

24. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

25. Ústavný súd predmetnému návrhu sťažovateľky na odloženie vykonateľnosti nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia), keďže ústavnú sťažnosť odmietol v celom rozsahu z dôvodov už bližšie ozrejmenej v tomto uznesení. Zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu predbežnej, resp. dočasnej ochrany totiž vyplýva (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pozn.), že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu prichádza do úvahy vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 14. júna 2022**

**Miloš Maďar**  
**predseda senátu**